

KATALOG ANIMAČNÍCH ČINNOSTÍ MAS (10. 1. 2021)

Inspirace k animačním činnostem MAS

Cílem materiálu je uspořádat základní animační činnosti MAS a inspirovat MAS při tvorbě strategií komunitně vedeného místního rozvoje.

RÁMEC ANIMAČNÍCH ČINNOSTÍ MAS

Animační aktivity dle dokumentů MMR

Metodické stanovisko ministryně pro místní rozvoj č. 12 k MPIN z roku 2020 v pravidlech pro zpracování části SCLLD „Popis animačních aktivit“ na str. 25 uvádí:

Animační aktivity zahrnují všechny činnosti MAS v rámci realizace SCLLD mimo administraci projektů konečných žadatelů/příjemců. Jedná se především o šíření informací ohledně dotačních možností v území (zejména ve vztahu k naplňování Akčního plánu SCLLD) a konzultace/pomoc při tvorbě projektových záměrů (zejména ve vztahu k naplňování Akčního plánu SCLLD), ale například i šíření povědomí o chytrých řešeních v území, aktivity sloužící k propojení aktérů rozvoje v území (aktivity pro tvorbu/zvýšení sociálního kapitálu) apod.

MAS popíše animační činnosti, které bude ve vztahu k realizaci strategie (tj. dosahování jejích cílů) v průběhu programového období vykonávat. Popis animačních činností nebude vytvořen pouze ve vztahu k naplňování Akčního plánu SCLLD, ale ve vztahu k naplňování všech opatření, resp. dosahování všech cílů Strategického rámce SCLLD.

V Šabloně Konceptní části Strategie Komunitně vedeného místního rozvoje pro období 2021–2027 je uvedené na str. 25 ještě doplněno o:

V kapitole lze stručně popsat koordinační činnosti MAS (koordinace činností různých aktérů rozvoje), síťovací činnosti MAS (síťování aktérů rozvoje), vzdělávací činnosti MAS (rozvoj znalostí a dovedností aktérů rozvoje, včetně např. využití chytrých a inovativních řešení problémů a potřeb území působnosti MAS), informační činnosti MAS (např. o dotačních možnostech).

Popis animačních činností ve strategii CLLD

Animačními aktivitami (činnostmi) mohou být (jak bylo výše uvedeno) všechny činnosti MAS, které přispívají k realizaci strategie CLLD, tedy k naplňování činností v rámci opatření strategie.

V kapitole strategie CLLD **4.2 Popis animačních aktivit** (dle struktury dané zmíněným Metodickým stanoviskem č. 12) je vzhledem k doporučení MMR prostor pouze **pro rekapitulaci animačních činností** MAS. Uváděné činnosti lze třídit dle typu činnosti, nebo je lze vztáhnout ke zvoleným strategickým či specifickým cílům. MAS zde tímto způsobem představuje své role v jednotlivých oblastech rozvoje území působnosti MAS.

Konkrétnější naznačení toho, jakými činnostmi bude přímo MAS podporovat rozvoj území své působnosti, může MAS provést **např. v rámci kapitoly strategie CLLD 3.1.3 Specifické cíle a opatření** Strategického rámce, kdy návazně na specifikaci opatření uvede i jaké činnosti bude dělat přímo MAS. Pro potřebu řízení své činnosti si potom může MAS zpracovat **podrobný plán animačních činností jako samostatný dokument**.

Role animace v činnosti MAS

Přijmeme-li tezi, že **MAS je na prvním místě „animátor“ rozvoje venkova**, tj. že podstatou činnosti MAS je **oživovat venkov, podněcovat k činnosti a uvolňovat skrytý potenciál venkova**, tak animačními činnostmi jsou všechny činnosti MAS zaměřené na rozvoj území působnosti MAS uskutečňovaných na základě principů metody LEADER. MAS by svými silami zvládla pouze málo.

Smyslem MAS je proto **svými činnostmi podněcovat zapojení co největšího množství subjektů do rozvoje daného regionu a násobit síly své i síly jiných**.

Metoda LEADER staví na spolupráci s komunitou a obsahuje 7 principů:

- ⇒ přístup „zdola nahoru“,
- ⇒ partnerství veřejných a soukromých subjektů,
- ⇒ tvorba místní rozvojové strategie,
- ⇒ integrované a vícesektorové akce,
- ⇒ inovativnost v řešení problémů venkovských regionů,
- ⇒ síťování a výměna zkušeností mezi aktéry rozvoje, spolupráce v rámci společných projektů místních akčních skupin v rámci státu, EU a dalších zemí.

Principem a současně nástrojem, v němž se propojují ostatní principy metody LEADER a zakotvují animační aktivity, je **strategie místního rozvoje**. Ve fázi předcházející formulaci strategie je budováno **místní partnerství** (ať již formální v podobě orgánů MAS, tak neformální v podobě sítí kontaktů a osobních vazeb). Následně jsou místní aktéři zapojeni do pojmenování problémů, do diskuze o směřování území a do návrhů řešení. Z činností MAS zde velkou roli hrají různá **setkávání, propagace** MAS i metody LEADER, akce zaměřené na posilování regionální identity a sociálního kapitálu. Realizace strategie je potom založena na spolupráci (uvnitř území, ale i s dalšími subjekty z venku – nezbytné např. pro inovace), vytváření, udržování a ideálně i osamostatňování partnerských **sítí**, uplatňování **inovací** a propojování řešení různých témat. Aby se mohla MAS o tyto jednotlivé principy opřít, musí myslet na informační podporu a ukazování fungujících příkladů, pomoc při realizaci různých řešení a vytváření přátelské a tvůrčí atmosféry.

Animace je zde tedy nutným prostředkem, jak tyto principy naplnit, vytěžit z místní komunity a území maximum pro potřeby rozvoje regionu a naplnění místních potřeb.

Obecná poznámka k chápání animace

Animace je dle slovníku cizích slov ožívování, či oživení. Andragogický slovník (<http://www.andromedia.cz/andragogicky-slovník>) animaci definuje jako *metodu výchovné práce s dospělými založenou na pozitivní motivaci, pozitivním vedení a povzbuzování při jejich hledání životní a pracovní dráhy i při hledání sama sebe*. Animátor je potom vyškolený pracovník provádějící animaci.

Kaplánek (2013, s. 17, viz <https://www.skm.cz/wp-content/uploads/2018/03/Animace-1.pdf>) rozlišuje v činnosti animátora tři role:

- ⇒ pracovník vytvářející koncepci práce se skupinou / s komunitou, a to na základě analýzy její situace; tato koncepce musí mít jasný cíl a animátor musí mít možnost přispět ke změně situace;
- ⇒ pracovník podporující informovanost, kreativitu, komunikaci a porozumění na všech úrovních: mezi jednotlivci, ve skupině i mezi sociálními partnery, kteří jsou účastníky animačního procesu;
- ⇒ pracovník, který provádí strategické i operační plánování (střednědobé i krátkodobé) a hledá finanční prostředky; vytváří tým specializovaných i dobrovolných spolupracovníků a koordinuje jejich práci.

V oblasti regionálního rozvoje můžeme animaci obecně chápat jako **proces pozitivního vedení a podpory fungování různých aktérů z území a jejich spolupodílení se na rozvoji území**.

ZÁKLADNÍ ANIMAČNÍ ČINNOSTI MAS

Animační činnosti můžeme třídit dle typu činnosti (např. konzultace k projektovým záměrům, vzdělávání, setkávání aktérů) **a podle tematického zaměření** (např. sociální oblast, životní prostředí, podpora podnikání, cestovní ruch).

Uvedená třídění vytváří matici činností. Vedle skupiny obecných typů činností existuje širší skupina typů činností, které nabývají podoby až ve vztahu ke konkrétnímu řešenému tématu. V níže uvedeném přehledu základních animačních činností je **základní třídění provedeno dle typů činností**.

Dané typy činností odrážejí **tři úrovně animace ve vztahu k významu konkrétní MAS při rozvoji svého území**, resp. ČR:

- ⇒ 1. typ činnosti (Animace v rámci alokací Akčního plánu SCLLD) tvoří jádro činnosti realizované v podstatě v plném rozsahu všemi MAS.
- ⇒ 2., 3., 4. a 5. typ činnosti (Dotační poradenství; Vzdělávání, osvěta a informování; Podpora inovací; Síťování a koordinace) zahrnuje všechny další činnosti MAS pro rozvoj svého území.
- ⇒ 6. typ činnosti (Přenos znalostí a zkušeností MAS mimo území MAS) obsahuje činnosti MAS sloužící k rozvoji dalších území – MAS zde předává své znalosti a zkušenosti jiným MAS a případně dalším aktérům s cílem napomoci rozvoji jejich území. Tato činnost je podmínkou mnohých činností uvedených v rámci typu 2., 3. či 4., tj. aby měla MAS možnost čerpat know-how a inspirovat se, tak uvedené někdo jiný musí sdílet.

Příklady činností vychází ze stávající praxe místních akčních skupin.

Typ činnosti	Specifikace / tematické zaměření činností	Příklady činností
1. Animace v rámci alokací Akčního plánu SCLLD (dle pravidel příslušných operačních programů)	Informování o dotačních možnostech v rámci CLLD	Zasílání informací všem zájemcům (např. na základě vytvořeného seznamu kontaktů na subjekty v území) Prezentování na setkáních starostů, neziskových organizací, podnikatelů Jasně a přehledně zveřejnění informací na webu MAS či jiném médiu Individuální konzultace
	Vzdělávací akce pro žadatele v rámci CLLD	Semináře zaměřené na tvorbu dotačních žádostí Školení pro práci s informačními systémy pro podání žádostí o dotaci

Typ činnosti	Specifikace / tematické zaměření činností	Příklady činností
2. Dotační poradenství (podpora získávání finančních zdrojů do území)	Informování o dalších dotačních možnostech (evropské, národní, krajské a další dotační programy)	Zasílání informací všem zájemcům (např. na základě vytvořeného seznamu kontaktů na subjekty v území) Prezentování na setkáních starostů, neziskových organizací, podnikatelů Jasně a přehledně zveřejnění informací na webu MAS či jiném médiu Individuální konzultace
	Vyhledávání a iniciace projektových záměrů v území, tj. zvyšování absorpční kapacity území	Mapování rozvojových záměrů obcí (např. dle programů rozvoje obcí) Mapování rozvojových záměrů další významných aktérů Projednávání možných propojení projektů a tvorby integrovaných projektů Návrhy projektů na základě potřeb subjektů území, iniciace nejvhodnějších nositelů a jejich podpora při realizaci projektů
	Konzultace k projektovým záměrům (bez ohledu na zdroj financování, klíčová je vazba na realizaci SCLLD) –	Nasměrování žadatele k nejvhodnějšímu dotačnímu zdroji a případné vysvětlení dotačních procesů Poskytnutí doporučení na další experty
	Zvyšování schopností subjektů z území získat dotační zdroje a úspěšně realizovat rozvojové projekty	Prezentace příkladů úspěšných projektů ať již z území, tak z vnějšku (případně inspirace z českých či zahraničních MAS) Poskytnutí kontaktů na realizátory úspěšných projektů MAS jako partner v projektech žadatelů z území (např. v přeshraničních projektech spolupráce)
	Fundraising pro subjekty z území MAS	Organizace lokálních grantových programů typu „malého Leaderu“ (z vlastních prostředků, či z jiných zdrojů) Propojování jednotlivých aktérů regionu Pomoc podnikatelům, kteří chtějí podpořit rozvoj území (např. vytipování projektů k podpoře, organizace speciálních grantových programů)

Typ činnosti	Specifikace / tematické zaměření činností	Příklady činností
3. Vzdělávání, osvěta, informování (skupina činností nejvíce spojená se zvyšováním sociálního kapitálu území, uchováním kulturního dědictví a posilováním identity)	Příprava vlastních projektových záměrů MAS zaměřených na vzdělávání	Mapování vzdělávacích potřeb území Inicie a vytvoření projektového týmu z aktérů pohybujících se v místním vzdělávání Zpracování žádostí o podporu
	Organizace vzdělávacích akcí	Vzdělávací akce pro starosty (sjednocení znalostí, inspirace) Vzdělávací akce pro podnikatele (např. změny legislativy, regionální značky, hygienické normy, vzdělávání pro vinaře) Vzdělávací akce pro neziskové organizace (např. podpora alternativních potravinových sítí, marketing území...) Vzdělávací a osvětové akce v oblasti životního prostředí (pro všechny typy subjektů, např. také exkurze do přírody s odborným výkladem) Vzdělávací a osvětové akce pro specifické skupiny obyvatel (např. zapojování osob na trhu práce, vzdělávání seniorů...) Pořádání konferencí
	Organizace a spolupřádání kulturních a společenských akcí	Organizace výstav místních umělců a s vazbou na region, fotografická výstava Organizace besed s pamětníky Organizace dalších kulturních a kulturněhistorických akcí (promítání, beseda nad aktuálními rozvojovými tématy, jarmark) Organizace sportovních akcí (např. sportovní den MAS)
	Vydávání textových a audiovizuálních materiálů o regionu a příbězích místních obyvatel	Vydávání publikací o historii území Vydávání literárních děl místních tvůrců Zachycování pamětí místních obyvatel Vydávání regionálního školního časopisu
	Tvorba výukových materiálů	Vydání regionálního průvodce pro terénní výuku žáků Vydání zpěvníků místních písní Vydání katalogu místních řemesel

Typ činnosti	Specifikace / tematické zaměření činností	Příklady činností
	Spolupráce s místními základními a středními školami	Společná organizace akcí (např. taneční a divadelní vystoupení, zpívání) Pomoc školám při organizaci exkurzí a terénní výuky Podpora spolupráce škol a místních podnikatelů (např. ukázka řemesel)
	Zajištění/tvorba informačních materiálů na podporu rozvoje oblastí řešených v SCLLD	Vyhledávání informačních materiálů pro usnadnění řešení rozvojových problémů území Informování aktérů o dostupných informačních podkladech Podpora sdílení informačních materiálů v území Vydávání cílených informačních materiálů dle potřeb území (např. přehled služeb – katalog řemesel, katalog sociálních služeb, informace k životnímu prostředí, k odpadovému hospodářství)
	Prezentování činnosti MAS a přínosů CLLD	Zajímavá a aktuální prezentace informací na webu MAS či jiném sociálním médiu Vydávání vlastního periodika (u většiny MAS jde o elektronický materiál) Využití banneru na akcích realizovaných či podpořených MAS Pravidelné přispívání do obecních periodik Publikování článků v lokálních médiích Zajištění aktuálních informací o MAS na webech partnerů MAS a dalších aktérů
4. Podpora inovací	Vyhledávání a prezentace vhodných inovačních řešení	Setkávání s dalšími MAS (např. projekty spolupráce) a sílení inspirací Představení inovačních řešení na různých setkáních v území
	Podpora přenosu a sdílení inovačních projektů z jiných území	Organizace odborných exkurzí (ukázky řešení) Organizace setkání s experty z jiných území Zajištění informací k inovačním řešením
	Zapojování se do výzkumných aktivit vysokoškolských institucí	Vytipování témat pro řešení v rámci odborných prací

Typ činnosti	Specifikace / tematické zaměření činností	Příklady činností
		Zpracování nabídky konkrétních činností ze strany škol pro místní subjekty Budování dlouhodobých partnerství s vysokoškolskými pracovišti (např. praxe doktorandů) Náměty na výzkumné projekty a spolupráce na jejich realizaci
	Příprava pilotních projektů (financování realizace potom v rámci daného projektu)	Identifikace problémů a potřeb bez vhodného nositele Příprava žádostí o podporu
	Pilotní realizace řešení	Řešení veřejných služeb (např. provozování sítě mikrojeslí) Řešení sociálních problémů (např. řešení dlouhodobé nezaměstnanosti: provoz sdílené pracovní čety, tvorba systému prostupného zaměstnávání) Podpora plánování v oblasti adaptace na klimatickou změnu Řešení nevhodného a nedostatečného třídění odpadu formou nalezení inovativní formy propagace obsahující zapojení veřejnosti – dodávka pro mikroregion na klíč
	Realizace zastřešujících projektů (srovnatelná řešení pro větší skupinu obdobných subjektů)	Podpora činnosti družin (návazně na MAP) Podpora neformálního vzdělávání (návazně na MAP) Výsadby zeleně a doprovodné vzdělávání
	Podpora vzniku nových produktů, služeb a řešení	Tvorba produktů cestovního ruchu (např. tematické produkty, nabídkové balíčky, regionální značky) Podpora lokálních energetických řešení Podpora, udržení či rozvoj vybraných veřejných služeb (např. kreativní dílna, klubové kino, sdílená kuchyně, komunitní lednice, pračka a sušička)
5. Síťování a koordinace (podpora zapojení komunity do rozvoje území)	Setkávání se s aktéry území	Organizace a řízení setkávání (tematických) pracovních skupin Setkání se starosty, zástupci mikroregionů, neziskových organizací a spolků, podnikatelů, zemědělců... (individuální i na jejich společných akcích)

Nové role místních akčních skupin v lokálním rozvoji – Katalog animačních činností MAS

Typ činnosti	Specifikace / tematické zaměření činností	Příklady činností
	Propojování subjektů v území za účelem uspořádání akcí, společného řešení problémů a přípravy a realizace projektů	Realizace projektů místních akčních plánů rozvoje vzdělávání Komunitní plánování sociálních služeb Provozování komunitních center (univerzálních, či specializovaných např. na sociální oblast) Pořádání různých trhů Spolupráce v rámci regionálního značení produktů
	Vytipování odborných specifických subjektů a osob, využívání jejich znalostí a zkušeností a podpora jejich zapojení do rozvoje regionu	Vytvoření tematické databáze expertů z území Spolupráce s místními experty na tvorbě akcí a informačních materiálů Zprostředkování služeb expertů
	Koordinace činností v území	Koordinace termínů akcí Vydávání kalendářů akcí Vytvoření a správa speciálních fondů (např. sociální fond pro usnadnění podpory sociálních služeb ze strany obcí) Organizace čištění okolí řek a přírody
	Podpora realizace SCLLD formou spolupráce a členství v zájmových organizacích (zejména organizace cestovního ruchu / destinační managementy, hospodářské komory, agrární komory)	Zastupování území v organizaci cestovního ruchu / v destinačním managementu Zastupování podnikatelů z území v hospodářské komoře Zastupování zemědělců z území v agrární komoře
	Působení MAS jako mediátora mezi různorodými subjekty z území při řešení dílčích problémů	Řešení odpadového hospodářství obcí Řešení koordinované propagace území a spolupráce subjektů (jak obcí, tak podnikatelů a poskytovatelů služeb) Koordinace financování vybudování veřejné infrastruktury pro více obcí (např. rozšíření ZŠ a spolufinancování spádovými obcemi) Zastupování území v komunikaci s místním velkým zaměstnavatelem (nadační činnost, podpora území)
	Podpora využití místních zdrojů	Organizace výměny či znovuvyžití věcí (např. dobročinný obchod) Provozování půjčoven (např. vybavení pro akce, kroje)

Typ činnosti	Specifikace / tematické zaměření činností	Příklady činností
	Podpora využití ekonomického potenciálu	<p>Propagace místních řemeslníků (např. vydání katalog, prezentace na jarmarcích)</p> <p>Podpora certifikace místních produktů</p> <p>Propagace místních produktů</p> <p>Podpora distribuce místních produktů</p> <p>Podpora podnikatelského využití zanedbaných ploch a budov (např. drážní objekty na regionálních železničních tratích, sdílený kancelářský prostor...)</p> <p>Podpora oživení tradičních ekonomických odvětví (např. ovocnářství – výsadby, vzdělávání, zpracování)</p> <p>Provoz turistického informačního centra</p> <p>Organizace turistických soutěží</p> <p>Systematická propagace území</p>
6. Přenos znalostí a zkušeností MAS mimo území MAS	Zapojení MAS do rozvojových sítí	<p>Činnost MAS v rámci krajských sdružení NS MAS</p> <p>Činnost MAS v rámci NS MAS ČR</p> <p>Propagace činnosti MAS vůči nejširší veřejnosti</p> <p>Zapojení do projektů zlepšujících činnost MAS</p>
	Sdílení znalostí a zkušeností MAS	<p>Prezentace svých zkušeností na různých vzdělávacích a propagačních akcích (např. na LeaderFESTu, na různých seminářích apod.)</p> <p>Zpracování různých inspiračních materiálů pro druhé MAS</p> <p>Organizace vzdělávacích akcí pro jiné MAS</p> <p>Pořádání exkurzí po svém území pro jiné MAS</p>